

„Čím sú bojovníkovi šípy v ruke,  
tým sú vám synovia z mladých liet.“

*Žalm 127, 4*

*Mojim šípom:*

*Aaronovi Christopherovi McManusovi,*

*ktorý nikdy necúvol z boja,*

*a Mariah McManusovej Gossovej,*

*ktorá je nebojácna i divoká zároveň.*

© Redemptoristi – Slovo medzi nami, 2020

© Erwin Raphael McManus, 2017

Preklad © Lukáš Vaník, 2019

This translation published by arrangement with WaterBrook,  
an imprint of Random House, a division of Penguin Random House LLC.

ISBN 978-80-8193-031-7

Ešte dlho po tom, čo vystrelím posledný šíp a odložím svoj luk, dva šípy budú stále letieť priamo do cieľa: ich mená sú Aaron a Mariah. Ich životná cesta ich zavedie ďaleko za miesta, kam som sa dostal ja. A hoci boli kedysi mojimi šípmi, teraz sú mojimi lukostrelcami. Túto knihu venujem im a budúcnosti, ktorú predstavujú.

Aaron a Mariah, vy ste hrotom môjho šípu. Vy ste budúcnosť. Toto je váš boj. Ja som natiahol tetivu najviac, ako som vedel; dal som vám všetku silu a nechávam vás letieť. Lette ďaleko a priamo. Preleťte nepriateľskými šípmi. Zasiahnite cieľ. Oslobodte zajatých. Bojujte, až kým nevyhráte boj.

– *ocko*

Predslov

## BOJ

**B**ol štvrtok 15. decembra 2016. V ten deň som sedel za stolom oproti svojmu lekárovi a počul som ho vysloviť slová, ktoré by nik z nás nechcel počuť: „Máte rakovinu.“ Určité náznaky sa objavili už pred rokmi, no táto správa bola aj tak nečakaná. Na takúto situáciu sa človek jednoducho nedokáže nijako pripraviť. V tom okamihu som mal pocit, že to nie je pravda. Akoby sa to dialo niekomu inému. Ja som bol len rozpačitý divák, nazerajúci do života kohosi iného.

Naspäť do reality ma stiahol pohľad na šok a bolesť v očiach mojej manželky Kim, ktoré som na nej uvidel, keď jej došlo, čo tieto slová znamenajú. Sledovať, ako to všetko berie vážne, bolo až príliš reálne. A keď sme túto správu oznámili našim deťom, táto bolesť sa prehĺbila až natoľko, že sme mali pocit, že je veľká ako oceán.

Lekár mi tiež vysvetlil, že budem musieť ísť na magnetic-kú rezonanciu a potom si dať urobiť kostný sken, pomocou ktorého určia rozsah rakoviny. Bolo potrebné zistiť, či sa mi

rakovina rozšírila aj do kostí a životne dôležitých orgánov. Výsledky biopsie zneli: zhubný nález v piatich z ôsmich skúmaných oblastí. Upovedomili ma, že je potrebné postupovať rýchlo. Rádiológovia nám povedali, že najlepšou možnosťou je pre mňa operácia. Po nej sa vraj dozvieme ďalší postup aj rozsah liečby.

Moja rodina zbožňuje Vianoce a toto všetko vpadlo do nášho života krátko pred týmito našimi obľúbenými sviatkami. Všetci sme si dobre uvedomovali pominuteľnosť života i to, aká vzácna je každá chvíľa, ktorá nám je daná.

V ten istý deň, keď som sa dozvedel svoju diagnózu, otvoril som i rukopis tejto knihy, aby som v nej urobil konečné úpravy. Určite to nebola náhoda, že ako úplne prvý som si prečítal vetu, ktorú som napísal asi rok predtým: „Jednu vec ti teda musím povedať skôr, než ti ju povie niekto iný: Umieram.“

Nemohol som uveriť, že čítam tieto slová. Nemohol som uveriť tomu, že som ich vôbec napísal. Akoby som tie slová dal na papier až potom, čo som sa v ten deň dozvedel tú správu, a nie predtým. Premýšľal som, či moje slová neboli prorockejšie, ako som chcel. Vďaka tomu som začal čítať svoj rukopis pozornejšie a vnímavejšie, ako keď som ho písal.

Aj mne samému to pripadalo zvláštne, no pravda je taká, že ma dojímali slová, ktoré som sám napísal. Hovoril som o živote a smrti a o tom, čo znamená žiť bez strachu a smútku. Hovoril som ako muž, ktorý vie, že zakrátko umrie. A keď som teraz stál zoči-voči možnej smrti, prežíval som tieto slová ešte hlbšie. Tento predhovor ku knihe *Posledný šíp* píšem preto, aby som vám povedal: Každé slovo, ktoré som v nej napísal, myslím vážne. Aj zoči-voči smrti. No zvlášť zoči-voči životu.

Keď som dokončieval túto knihu, premýšľal som, či bude mojím posledným šípom. Hoci toto naisto neviem, jedno viem celkom určite: na druhý svet si nenechám nič.

Som pastorom zboru Mosaic (názov naddenominačného evanjelikálneho cirkevného spoločenstva v kalifornskom meste Los Angeles – pozn. prekl.). V poslednú nedeľu pred operáciou som predniesol kázeň, ktorou som vyjadril svoje rozhodnutie ísť ďalej. Nazval som ju jednoducho *Pripravený na boj*. Rozhodol som sa, že hoci rakovina môže určiť, ako zomriem, nebude určovať, ako budem žiť.

Život je sériou výziev, dobrodružstiev a, áno, aj bojov. Vždy tu budú obri, ktorých bude treba premôcť, a draky, ktoré bude treba skoliť. Ja som sa už rozhodol, že zomriem s mečom v ruke. V našom vnútri je viac odvahy, ako je nebezpečenstiev pred nami. A ty máš tiež dosť sily na boje, ktoré sú pred tebou.

Mojím cieľom je povzbudiť ťa touto knihou, aby si sa nikdy nevzdal, aby si sa nikdy neuspokojil s málom, aby si si nenechal nič na druhý svet.

Kiež zomrieš s prázdnyim tulcom.

No zároveň s plným srdcom.

nedovolil, aby mu niečo zabránilo dostať, čo chcel – či už to boli okolnosti, alebo dokonca to, „čo sa patrí“. Sis bola láskou jeho života a on sa nechcel uspokojiť s nikým iným.

Na to, aby si prežil život, v ktorom vystrelíš aj svoj posledný šíp a kde sa nikdy neuspokojíš s málom, musíš vedieť, čo chceš. A keď vieš, čo chceš, musíš nazbierať odvahu a vieru, aby si za tým išiel zo všetkej sily. Jimmy sa mohol poľahky vzdať myšlienky, že niekedy získa Sisino srdce, pretože už bola zasnúbená s iným mužom. Týmto ťa teraz nenabádam narúšať niečie plány na sobáš. To mi môžeš veriť. Avšak nie je toto napokon téma všetkých klasických ľúbostných príbehov – neuspokojiť sa s málom, nerozhodnúť sa vziať si niekoho iného len preto, že človek, ktorého milujem, mi podľa mňa nikdy nemôže patriť? Toto je jedna z vlastností, ktoré mám na Jimmym Blanchardovi najradšej: nezastaví sa, kým si jasne neuvedomuje, čo má v živote dosiahnuť, a keď to už vidí, nebojácne ide za tým.

Tak často obviňuješ Boha za život, ktorý máš, no pritom sám nevieš, aký život chceš. Má to však ešte jeden háčik. Život, po ktorom túžiš, nemusí byť v súlade so životom, ktorý chce pre teba Boh. Preto treba tento proces začať láskou k Bohu. Keď budeš milovať Boha z celého svojho srdca, z celej svojej duše a z celej svojej mysle, on začne meniť tvoje túžby a vášne. Keď má tvoje srdce Boh, môžeš veriť svojim túžbam. Jeho vôľa nie je mapa; je to zápalka. On ti ukazuje cestu tým, že ťa zapaluje. To, čo Boh s tebou túži urobiť, spoznáš podľa ohňa, ktorý planie v tvojom vnútri! Oheň v tebe ti osvetlí cestu.

## Keď Boh kladie otázky

V rozprávani o Ježišom živote mi jeden príbeh vždy pripadal zvláštny. Zachytáva okamih, keď Ježiš odchádzal z Jericha a išiel za ním veľký zástup. Uprostred toho celého chaosu a rozruchu sa nachádzajú aj dvaja slepci, ktorí sedia na kraji cesty.

„Ako počuli, že tadiaľ ide Ježiš, vykriekli: ‚Pane, syn Dávidov, zmiluj sa nad nami!‘ Zástup ich okríkal, aby mlčali; ale oni tým väčšmi kričali: ‚Pane, syn Dávidov, zmiluj sa nad nami!‘ Ježiš zastal, zavolať si ich a povedal: ‚Čo chcete, aby som vám urobil?‘“ (Mt 20, 30 – 32).

To je asi tá najzbytočnejšia otázka, akú som kedy počul. Samozrejme, hovorím to so všetkou úctou. Nepoložil ti niekedy niekto otázku, na ktorú bola úplne jasná odpoveď? Napríklad, keď ti niekto zavolať uprostred noci a prvá vec, ktorú ti povedal, bola: „Zobudil som ťa?“ Samozrejme, že si ma zobudil! Sú predsa štyri hodiny ráno. Myslím, že na budúce jednoducho odpoviem: „Nie, sedel som pri telefóne a čakal som, kedy zavolaš.“

No títo dvaja slepci Ježišovi odvetili: „Pane, nech sa nám otvoria oči.“ Vtedy sa Ježiš „zľutoval nad nimi, dotkol sa ich očí a hneď videli a išli za ním“ (Mt 20, 33 – 34).

Keď čítame takéto príbehy, zvyčajne nás ohromí konečný výsledok. To, že dvaja slepci začali opäť vidieť, nie je naozaj žiadna maličkosť. A tak skutočnosť, že mal Ježiš s nimi súcitiť a zároveň aj moc uzdraviť ich, nám dodáva nádej a hreje nás pri srdci. Ibaže často prehliadame otázku, ktorú slepcom

položil. Ved' ak je Ježiš Boh, tak už dopredu poznal odpoveď. A odpoveď by pravdepodobne vytušil, aj keby Bohom nebol. Dvaja slepci zúfalo kričia o pomoc: „Zmiluj sa nad nami!“

„Čo chcete, aby som vám urobil?“

Premýšľam, ako inak mohli ešte odpovedať. „Ježišu, počul som, že si tesár. Vyrobil by si mi nejakú peknú palicu? Tak by som sa ľahšie dokázal pretĺcť životom.“ Alebo: „Ježišu, mohol by si nám vo svojej štedrosti zohnať rímsky voz? Možno aj s pohoničom, keďže sme slepi.“

Keď sa Ježiš týchto mužov opýtal: „Čo chcete, aby som vám urobil?“, nebolo to preto, že by nevedel, čo potrebujú, ale preto, aby sami vyhlásili, čo chcú, aby im urobil.

„Pane, nech sa nám otvoria oči.“

Zaujímalo by ma, koľkokrát sa nás Boh opýtal: „Čo chceš, aby som ti urobil?“ A my sme vo falošnej pokore začali koktať a napokon sme zo seba dostali: „Pane, uspokojím sa s čímkoľvek, čo urobíš.“

Žalmista Dávid nám hovorí, že máme hľadať radosť v Pánovi a on nám dá, po čom túži naše srdce (pozri Ž 37, 4). To znamená, že musíme poznať svoje srdce, musíme poznať svoje túžby. Musíme sa postarať, aby tieto túžby vychádzali z lásky a úcty k Bohu a potom ich touto láskou a úctou k nemu aj ďalej formovať. Boh v nás utvára svoju vôľu častejšie, než nám ju oznamuje. Ak chceme poznať, čo Boh chce, musíme mu dať svoje srdce a dovoliť mu utvárať v našom vnútri túžby, ktoré chceme viac než čokoľvek iné na svete. Preto je také dôležité prosiť.

Ak nevieš, čo chceš, potom Božie snaženie dať ti, čo ti chce dať, je márne. Ty musíš chcieť to, čo chce Boh, aby si tak dostal to, čo ti chce dať. Ježiš veľmi túžil otvoriť oči tým dvom slepým mužom, no predstav si, čo by sa udialo, keby

mu na jeho otázku odpovedali inak a žiadali by si oveľa menej, než im on chcel dať. Som presvedčený, že mnohí z nás kráčajú poslepiacky, pretože prosia Boha skôr o palicu, než o zrak. Áno, v živote sa niekedy stáva, že isté veci, o ktoré prosíme, nie sú medzi tými, ktoré nám Boh chce dať. No nechcel by si sa zmýliť radšej v tom, že ho budeš žiadať o príliš veľa, než o príliš málo?

Pravda je taká, že mnohí z nás žiadajú od Boha veľmi málo, pretože si o ňom aj veľmi málo myslia. Bojíme sa modliť za veľké veci, lebo ak by to nesplnil, mohlo by to otriasť našou vierou. Som presvedčený, že sa príliš často snažíme svojimi modlitbami akosi ochrániť Boha. Prosíme ho, aby urobil len to, čo je v našich silách, aby sme ho tak náhodou nedostali do trápnej situácie, čím neveriacim dokážeme, že Boh nie je ani zďaleka taký mocný, ako sme dúfali. Jedno je však isté: Boh nepotrebuje našu ochranu. On na ochranu svojho veľkého mena nepotrebuje naše malé modlitby. Vari to nie je tak, že naše sny sa zdajú Bohu príliš malé a že na dosiahnutie našich minimálnych ambícií Boha ani netreba? Ak sa rozhodneme žiť malý život, nevytvárame tak dost miesta pre Boha. Ľudí, ktorí si o sebe myslia príliš málo, Boh v Písme znova a znova vyzýva vydať sa za veľkými vecami. Boh berie ľudí, ktorí sa cítia príliš malí na veľký život, a pozýva ich snívať aj žiť vo veľkom.

Keď je čas začať konať vo veľkom

Písal sa rok 1981 a bol práve týždeň pred Veľkou nocou. Bol som v poslednom ročníku na Severokarolínskej univerzite v meste Chapel Hill. Krátko predtým som sa prestal venovať